A Preliminary Study of the Po:u:daung Inscription of S'inbyuyin, 1774 A. D.

BY

TAW SEIN-KO.

Reprinted from the Indian Antiquary.

Bombay:
PRINTED AT THE
EDUCATION SOCIETY'S STEAM PRESS

1893.

88

Forwarded with the compliments of the Secretary to the Government of India, Revenue and Agricultural Department.

A PRELIMINARY STUDY OF THE PÔ:U:DAUNG INSCRIPTION OF S'INBYUYIN, 1774 A. D.

BENGAL SECRETARIAT LIBRARY.

BY TAW SEIN-KO.

The right bank of the Irrawaddy River near Prome is fringed by a range of hills, and Pô:û:daung is the name applied to the topmost of seven hills, forming part of this range. The Pô:û:daung Hill is crowned with a massive rock, called the Hermit's Cap, and shaped like a Buddhist priest's alms-bowl. On this rock a platform of brick is raised, on which stands the Pô:û:daung Pagoda. It is about 30 feet high, and its form and architecture bespeak its being the handiwork of masons from the maritime provinces. Near the pagoda is an image-house, which bears date 1236, Burmese Era, (1874 A.D.). In this image-house Gautama Buddha is represented in a standing posture with the index-finger of his right hand pointing towards Prome, and Ânanda, his beloved disciple, in a praying attitude, begging the sage to explain his oracle fully.

On the eastern side of the Hermit's Cap — which is surrounded on every side, except the one where it joins the next hill, by sheer precipices of some thousand feet in depth — are three caves cut into the rock. Over these are images of the two traditional moles, also cut in the rock, representing them in an adoring attitude and asking some boon from Gautama Buddha. One of the caves is devoted to the custody of an inscription engraved on a sandstone slab, about four feet high by three feet wide. The inscription was placed there by S'inbyûyin (1763—1776 A. D.), the second son of Alaungp'ayâ (Alompra). It bears date 1136, B. E., (1774 A. D.), and contains a record of his progress from Ava to Rangoon, his placing a new *t'i*[1] on the Shwê Dagôn Pagoda at Rangoon, and the removal of its old *t'i*, which was thrown down by an earthquake in 1769, to be enshrined in the Pô:û:daung Pagoda.

The placing of a new *t'i* on the Shwê Dagôn Pagoda by Sinbyûyin was symbolical of the consolidation of the power of the dynasty founded by his father in 1757 A. D., of the replacement of the Talaings by the Burmans in the government of United Burma, and of the national jubilation over the successes which attended Burmese arms in the wars with Manipûr, China, and Siam. The ceremony of placing the *t'i* was witnessed by the king in person, in order to convince the Talaings, whose abortive rebellion in Martaban had just been suppressed, that his rule was a personal one, and to impress on them the splendour of his power and the resources at his command. Moreover, to minimize the possibility of all future attempts at rebellion, with

1939

[1] A *t'i* (= umbrella) is the umbrelliform ornament which must be placed on the summit of every pagoda.

the last of the Talaing kings as a centre of intrigue and disaffection, and to remove all hopes of the restoration of a Talaing monarchy, he ordered the execution of Byinnyà Dalà, the ex-king of Pegu, who had surrendered to Alaungp'ayâ.

Lines 1 — 8 of the obverse face of the stone are in **Pâḷi gâthâs** and the rest are in **Burmese verse.** The reverse face of the stone is in **Burmese prose.**

The decipherment of this inscription does not present any palæographical difficulty, but the formation of certain letters shows that Burmese calligraphy was in a transition state a century ago. ဤ is expressed by [illegible] as well as [illegible]; ကျ by [illegible] or [illegible]; ဩ by [illegible] or [illegible]; ဝိ by [illegible] or [illegible]; တော် by [illegible] or [illegible]. There are four modes of representing ဦး, namely, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

The abrupt tone is indicated by placing either single or double dots below the letter, affected: [illegible] or [illegible].

The long vowel အာ with the heavy tone is expressed by two dots like the *visarga* is Sanskrit: [illegible] = သား; [illegible] = ကား. The vowel ဪ is expressed by [illegible]; [illegible] = ပေါ. The vowel ဩ is symbolically expressed by a curve placed over the letter affected: [illegible] = ရဲ; and အို by [illegible]: [illegible] = [illegible]. The symbolic ဟ is expressed thus: [illegible] = [illegible]. The following letters radically differ in form from those now in use:—; ခ = [illegible]; ဝ = [illegible]; သ = [illegible]; ဏ = [illegible]; ဋ = [illegible]; ဒ = [illegible]; ဓ = [illegible]; ဍ = [illegible]; ဘ = [illegible].

TRANSLATION.

Obverse Face.

Reverence to the Blessed One, the Holy One, and the Fully Enlightened One!

With a pure and serene mind, I do respectfully reverence the Conqueror, who is the highest, the noblest, the greatest of the great, and the giver of the bliss of Nirvâṇa.

The Buddha, who was the highest, the noblest, the protector, and the greatest of the great, stood on the top of the high Pô:û:daung rock and pronounced an oracle.

Like the erection of the 84,000 monasteries, pagodas, &c., by Asôkadhammarâjâ in former times (was the building of the pagoda recorded here). **On the first day of the waning moon of Mâgha 1136, Sakkarâj, and 2318, Anno Buddhæ,** when Asurinda had seized the bright moon and released her from danger, and when an auspicious victory had thus been accorded to Sôma, the king, who was wise and replete with merit and other good qualities, who was mighty and powerful, and whose fame had spread far and wide, caused the Pô:û:daung boulder, which is one single mass of rock, to be cleared, and repaired an old pagoda, wherein he enshrined the fallen *t'i* of the Digumpa Chêtî, which he had purposely ordered to be brought away. To ensure the durability of the pagoda for a great length of time, he made a beautiful bejewelled *t'i*, (like that) of the pagoda standing on the top of the Himavanta mountain, and planted it on the (Pô:û:daung) pagoda. He then proceeded up-stream, and on the auspicious **Saturday, the full moon day of Visâkhâ 1137, Sakkarâj, and 2319, Anno Buddhæ,** he held a great festival and planted the beautiful bejewelled *t'i* (on the pagoda) called Nyândô-myinû.

"In virtue of this, my good deed, may I, in the future, become a Buddha, and be able to dispel the ignorance of a great many creatures immersed in ignorance, and may I finally reach the tranquil, transcendent, immutable, blissful, peaceful, and happy city, which is secure from danger of death, re-birth, and old age!

"During the period that intervenes between my present existence and my becoming a Buddha, may all my enemies flee on hearing about my might and power or by seeing my person; and during the same period, may good fortune be my lot, whenever my might and power is heard of or my person seen!

"May the *brahmás*, *dêvas*, and men of all the *lôkas*, my father, mother, and other relatives share my merit equally with me, and may they rejoice with glad and joyful heart!

"May all creatures practice liberality and exert themselves for the good of the Religion; and may the people live in happiness, and increase in honour and wealth!"

During 20 *asaṅkhêyyas* and 100,000 *kalpas*, the embryo of Gautama Buddha received an assurance of his attaining Buddhahood from each successive Buddha that appeared.

During the cycle of seven *asaṅkhêyyas*, beginning with the one called *nanda*, 125,000 Buddhas, headed by Brahmadêva, appeared. At the feet of each of these Buddhas, Our Lord, as a Bôdhisattva, buoyed up with joy and hope, prayed to be a Buddha. With faith and zeal, which can never be equalled, he performed works of merit and received from the successive Buddhas of that cycle the assurance of attaining Buddhahood.

During the next cycle of nine *asaṅkhêyyas*, beginning with the one called *sabbabhadda*, 387,000 Buddhas, headed by Pôrâṇasakya, appeared. At the feet of each of them, our Bôdhisattva repeated his prayer of becoming an Omniscient One and the suzerain of the three *lôkas*. He performed good deeds and followed the precepts inculcated by them.

During the next cycle of four *asaṅkhêyyas*, beginning with the one called *sêla*, 12 Buddhas, headed by Taṇhaṅkara, appeared. After our Bôdhisattva had received an assurance of attaining omniscience, nine other Buddhas, headed by Dipaṅkara, appeared. During the dispensation of Dipaṅkara, our Bôdhisattva was possessed of merit and the qualifications necessary for the attainment of Buddhahood. One day, he made his body serve as a bridge for Dîpaṅkara to step across, and the latter granted him an assurance that he would become a Buddha in the future. This assurance was confirmed by the eight other Buddhas who followed.

During the next 100,000 *kalpas*, 15 Buddhas, headed by Padumuttara, appeared. Each of these Buddhas confirmed the assurance granted to our Bôdhisattva by their predecessors.

Thus, during 20 *asaṅkhêyyas* and 100,000 *kalpas*, our Bôdhisattva received an assurance of his attaining Buddhahood from 512,027 Buddhas. In his last birth, he became the son of Suddhôdana, King of Kapila, by Queen Mâyâ. His birth took place in a delightful grove of *sál* trees, and when he grew up, he was surrounded by comforts and pleasures befitting a prince. Three palaces were built for him, to be occupied according to the three seasons. His wife was Yasôdharâ, and he had a number of concubines. At the age of 29 he renounced the world and became an ascetic. After undergoing penance for six years, he, one night, dreamt five dreams. Next morning, he became a Buddha, and received an offering of rice-milk from Sujâtâ, which he, with relish, ate, while sitting cross-legged on the bank of a river (Nêrañjarâ). On the evening of the same day, the *dêvas* directed his steps to the spot where the Bôdhi tree was. This tree had sprouted forth from the earth simultaneously with his birth, and is worthy of veneration by all *dêvas* and men. Here, the grass-cutter Suddhiya presented him with eight handfuls of grass, with which he prepared a seat for himself. While remaining under the Bôdhi tree, he was assailed by Mâra and his hosts on every side: on his right and his left, behind him, in front of him, and over him. The contest, however, could not last long. On the evening of the same day, he merged forth victorious from the struggle and became free from every passion and tie. At dawn on the following day, he comprehended the Four Sublime Truths and attained Buddhahood. The news of this victory and of this attainment was received by the inhabitants of the three *lôkas* with deafening acclamation.

With a view that future generations might embrace a faith and attain Nirvâṇa, as if they had prayed at his feet, Gautama Buddha promulgated an excellent religion and defined the period of its continuance.

It was the good fortune of the **King of Avà** to flourish during the dispensation of such a saviour as Gautama Buddha.

The ruler of Avà was assisted in his government by wise ministers, and was happy in the possession of trustworthy friends. He was the possessor of military weapons, soldiers, horses, elephants, and fortified towns, and received tribute from sixteen states, such as **Sunâparanta, Tampadîpa, and Kampôja.** His capital, **Ratanâpûra,**[a] was the storehouse of all kinds of precious minerals a l the repository of all wealth. He was wise, mighty, and powerful, and had reduced to subjection all the other rulers of the world. . . . . He was of opinion that, although he might exert himself in various ways to ensure the continuance of the excellent religion promulgated by the Greatest of Conquerors, ...

Reverse Face.

His glorious Majesty **King S'inbyûyin,** the possessor of the *hàn s'inbyû* and many other white elephants, and of gold, silver, and ruby mines, the suzerain of all the other rulers, and the overlord of the sixteen states, namely,—

Sunâparanta, with its districts Kalê, Tênnyin, Yò, Tilin, Salin, and Sagû ;
Sirikhêttarâma, with its districts Udêtarit[3] and Pàndaung ;[4]
Râmaññâ, with its districts Kubên,[5] Yaungmyà,[6] Muttamà,[7] and Pagô (Pegu) ;
Ayuttaya, with its districts Dvârâvatî,[8] Yôdayà,[9] and Kamànpaik ;
Haripuñcha, with its districts Zimmò, Labôn,[10] and Aùàn ;[11]
Lavaraṭṭha,[12] with its districts Chaudapûri, Sànpâpâbet, and Mainglôn ;[13]
Khêmâvâra, with its districts Kyaingtôn and Kyaingkaung ;
Jôtinagara, with its districts Kyaingyôn[14] and Maingsè ;
Kampôja, with its districts Mônè, Nyaungywê, Dîbò, and Mômêk ;
Mahimsaka, with its districts Môgôk and Kyàtpyin ;
Sên (Chinaraṭṭha), with its districts Bamò (Bhamo) and Kaungsin ;
Âḷavî, with its districts Môgaung and Mônhyin ;
Maṇipûra, with its districts Kabè and Mwêyin ;
Jêyavaḍḍhana, with its districts Jôyavatî and Kêtumatî ;
Tampadîpa, with its districts Pagân, Myinzaing, Pinyà, and Avà ;

resolved to make a resplendent offering to the Pagoda, wherein were enshrined the *paribhôga* of three Buddhas, as well as the hairs of Gautama Buddha, given by him on the 49th day of his Buddhahood to the two brothers Taphussa and Bhallika, with a view that these relics should be objects of adoration by all *dêvas* and men. The King was endowed with such might and power, that any desire of his would be consummated by the co-operation of Sakra and the *dêvas.* He was desirous of placing a *t'î* covered with pure gold on the **Sàndòshin Chêtî,**[15] which is 900 *bàndaungs*[16] in perimeter, 225 in diameter, and 183⅗ in height.[17]

On Sunday, the 8th waxing of the moon of Pyàtô, 1136, Sakkarâj, the King left Avà with the magnificence of 'Sakra, leaving the city of Mahâsudassana for the purpose of worshipping at the Chûḷâmaṇi Chêtî. He was escorted by 80 battalions of land and naval forces ; by 1,600 elephants, headed by the *hàn s'inbyû* ; by 500 ponies from the royal stables, headed by the royal charger, Nàtbayinbyàn, which was four *taungs,* two *maiks,* and four *letbits* high ; by

[a] [Here is a title for Ava or Avà. Mindôn named Mandalay, Ratanâpuṇṇa ; see *post*, page 28.—Ed.]

[3] Shwêdaung in the Prome district.

[4] Padaung in the same district.

[5] Bassein.

[6] Now called Myaungmyà in the Bassein district.

[7] Martaban.

[8] Bangkok.

[9] Ayudhia.

[10] Labong.

[11] Annam.

[12] Laos.

[13] Now called Mainglôngyî.

[14] Kiang Hung.

[15] The Shwê Dagôn Pagoda at Rangoon.

[16] A *bàndaung* is equivalent to 19½ inches.

[17] The *British Burma Gazetteer,* II., 634, gives the measurements as 1355 ft. perimeter, and 321 ft. plus 26 ft. for a total 347 ft. height. This text gives the measurements as 1434 ft. 5½ inch. perimeter ; 355 ft. 3½ inch diameter ; 91 ft. 11½ inch height. There is no reconciling possible of these measurements. The base of the pagoda is in fact octagonal and not circular.—Ed.

20,000 cavalry men; by other members of the four-fold army; by various tributary Sôbwâs and Myôzâs; by ministers and military commanders of different grades, who were distinguished for their birth, character, and talents; and by the members of the royal family, consisting of sons, brothers, kinsmen, queens, concubines, and attendants (of the King). The King embarked on a beautifully-wrought bejewelled raft, furnished with all regal splendour. Four white umbrellas were planted on the raft, which was surrounded by various kinds of gilt boats and other rafts. During his progress, the King was accompanied by over 200,000 infantry, cavalry, and elephants. At every stage on the journey, high festivals were held. **On Monday, the 8th of the waning moon of the same month, Prome (Pyîmyô) was reached,** and the King took up his temporary residence on the sand-bank at the mouth of the Nawinchaung.

In the 8th year of his Buddhahood, Gautama Buddha, at the solicitation of the merchants of Vâṇijjagâma in Sunâparanta, visited the sandal-wood monastery built by them, and left two impressions of his Holy Foot on the banks of the Namantâ river, for the adoration of all *dêvas* and men, including the people of the Myàn Country. On his return, he turned round the soles of his feet, and pronounced an oracle on the summit of a hill, which, in after times, was called the **Pawâṡûṡdaung.** The King, observing that the pagoda erected by his ancestors on that hill would not last for ever, resolved to replace it by another, which would last throughout the 5,000 years allotted by Buddha for the continuance of the Religion, and which would be an object of adoration by all men. As he was possessed of such might and power as to cause the consummation of his wishes by the co-operation of the Nàts, who watch over the Religion, and by 'Sakra and other Nàts, the *t'i* of the Digôn Sàndòshin was brought away by 'Sakra and the Nàts for the purpose of being enshrined together with images, *chêtis*, bone-relics, and hair-relics. In order that the pagoda to be built might last throughout the 5,000 years allotted for the continuance of the Religion, its foundations were laid on a massive rock. Gold, silver, and *môgyô*[18] bricks were laid as foundation-stones, and the building of the pagoda, which was 16¾ *bàndaungs*[19] in diameter, was begun **on Wednesday, the 9th of the waxing moon of Tabôdwè, 1136, Sakkarâj, and 2318, Anno Buddhæ.** As when King Siridhammâsôka built 84,000 pagodas, &c., **there was an eclipse of the moon on the evening of Wednesday, the 1st of the waning moon of Tabôdwè.** When the moon had become bright and clear, in the capacious receptacle-chamber were deposited great numbers of gold and silver images and *chêtis*, bone-relics and hair-relics, and many representations of the Buddha at the Mahabôdhisattaṭṭhâna. The building of the pagoda was finished **on the 7th day of the waning moon of Tabôdwè,** and it was named the **Nyàndòmyinû.** On its completion, it was worshipped by the King, his queens, sons, daughters, brothers, kinsmen, ministers, and generals.

The King left Prome on the 8th day of the waning moon of Tabôdwè. He placed a golden *t'i* on the Digôn Sàndòshin Chêtî, and completely covered it with new gilding **on Wednesday, the full moon day of Tabaung.** From the date of his arrival **to the 2nd day of the waning of the moon of Tagû, 1137, Sakkarâj,** he held high festivals in honour of the pagoda and made great offerings. On his return, he reached Prome **on the 8th day of the waxing moon of Kasôn 1137, Sakkarâj.** At an auspicious hour after midnight **on Saturday, the full moon day of the same month,** the King placed a golden *t'i* on the Pôṡûṡdaung Pagoda, and completely covered it with gilding. An offering of food and priestly requisites was made to the Royal Preceptor and a great many other monks, and festivals were held in honour of the occasion.

"For this, my good deed, may I become an Omniscient One, surpassing others in wisdom, and . . . .

[18] An alloy of gold and copper in proportions of half and half.

[19] This equal 29 ft. 1½ inches.

NOTES.

Obverse Face.

Line 2.—*Pâdaggô-sêlô* is a Pâli translation of the Burmese appellation **Pawâ:û:daung**, the "foot-print hill," which is supposed to have subsequently been corrupted into **Pô:û:daung**.

According to a tradition, which is fully recorded in the *Mahâyâzawin*, Gautama Buddha, in the fifth year of his Buddhahood, was presented by the two brothers, Mahâpuṇṇa and Chûḷapuṇṇa, with a sandal-wood monastery situated at **Vâṇijjagâma**, otherwise called **Lègaing**, in **Sunâparanta**.[20] The sage accepted the gift, and occupied the monastery for seven days. During his temporary residence there, he left two impressions of his left foot: one, on the top of the Thitsabàn Hill, at the solicitation of the Ṛishi Sachchhabandha (Thitsabàndà), who had been converted to Buddhism, and the other on the left bank of the Mànchaung at the solicitation of Namantâ, King of the Nâgas.

On his return, from the top of the **Pô:û:daung** Hill, where he turned the soles of his feet, Gautama Buddha saw a piece of cow-dung floating in the sea, which stretched to a range of hills on the east. At the same time, a mole came and paid him homage by offering him some burrowings. On seeing these two omens the Master smiled, and being asked by Ananda the cause of his doing so, he replied: "My beloved Ânanda, after I have attained *parinirvâṇa*, and after the Religion has flourished for 101 years, five great events will happen: (1) there will be a great earthquake; (2) a great lake will appear at the Po:û: point; (3) a river, called Samôn Samyêk, will appear; (4) the Pôpâ Hill will rise up perpendicularly through the upheaval of the earth; (5) the sea will recede from the land on which **Tharêkhêttarâ** will be built in after times. The mole before us will be incarnated as Duttabaung, King of Tharêkhêttarâ, from whose reign will date the establishment of my Religion in the Country of the Mrànmàs.[21]

The above tradition appears to be pregnant with historical truth. Both historical and geological evidence goes to show that the country up to **Prome**[22] was, at one time, under the sea. A hill, to the south of that town, is called to this day Akauktaung or Customs Hill, from its having been a station, where customs dues were collected from the ships that visited the port.

The following extract from Mr. Blanford's account, published in the *Journal of the Asiatic Society, Bengal*, Vol. XXXI., 1862, fixes the probable age of the **Pôpâ Volcano** in the Myingyàn District of Burma:—

"The period during which Puppâ (Pôpâ) was in action was therefore, in parts at least, not later than that of the deposition of beds containing remains of Elephas, Mastodon, Rhinoceros, Hippopotamus, and Ruminants. The geological age of these beds has, with some doubt, been considered to be Miocene, but from their general fauna, and especially from the abundance of bones of Bos and Cervus, a more recent date may, I think, with at least equal probability, be assigned to them. There can be no question but that the fires of Puppâ have long been extinct. Its thick coating of jungle and grass, and the existence upon it of a species of plants and animals, which, for want of a suitable habitat, cannot exist in any neighbouring locality, and the evidence of the effects of sub-aërial denudation on its surface, render it certain that it must long have been in a condition for vegetation to flourish upon it; but it is scarcely possible, even in the dry climate of Upper Burma, that a volcano of Miocene age should have retained its form so perfectly. It is more probably Pliocene. Its bulk is not great, and, from the absence of other vents in the neighbourhood, so far as is known, it is scarcely probable that its volcanic activity can have extended over a lengthened geological period. I could not learn that there was the slightest tradition among the people as to its ever having been in

[20] [Both legend and inscription fix Sunâparanta as the Minbû District of Burma, but see *ante*, Vol. XXI. p. 121, the word is apparently synonymous with the Shân Sampûralit, "to the S. E." of the Shân Country, which = (?) Champâpûr, = Cambodia. With Sampûralit compare the Sanpâpaḅet of the Inscription = the Laos country.—ED.]

[21] Mrànmâ = Bamâ, the spelling and pronunciation by the Burmans of their own name.

[22] Śrîkshêtra = Sirikhêttarâma: see inscription.

TRANSCRIPTION INTO MODERN BURMESE CHARACTERS.

Obverse face.

(၁) နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။ ။အင်္ဂ သေင်္ဂ ဇေဒ္ဒုတ္တမံ နိဗ္ဗါနသုခဒံ ဇိနံ သုစေတသာ ပသန္နေန အဟံ ဝန္ဒါမိ သာဒရံ။ ။ အင်္ဂိန္ဒော သေင်္ဂိန္ဒော နါထော ဇေင်္ဂိန္ဒော ယော ကော ယော

(၂) ဇိနေ္ဒါ ဥဂ္ဂုဏ္ဍေ ပါဒင်္ဂေ သောလေ ဌတွာနဝေကာသံ ဗျာကာသိ။ ။စတုရာသီတိသဟဿေဝိဟာရစေတီယာဒိကေ အသောကဓမ္မရာဇာ ဝ နိဓါပေတိ ဓုရေ ယထာ။ ။တထေကာဃနေ သောလေယော

(၃) ပညာဝါ ပုညဝါဒယော မဟာဗ္ဗလော မဟာတေဇော မဟာယသော သုကိတ္တိမာ။ ။သက္ကရာဇေ ဆတျေကေကေ ပသ္သေကရာမစမ္ဘကေ ဇိနစက္ကေ ဂတေကာလေ မာဃမာသဿ ကာလကေ။ ။ပါဒိပ္ပဒ ဒိဝသ္သသ္မိံ

(၄) အသူဒိန္ဒော သုဘံ စန္ဒံ ဂဟေတွာန ဘယာ မုတ္တော သုမင်္ဂလေ ဇယေ သောမေ။ ။ပါဒင်္ဂသေလံ သောဓေတွာ ပုရေ စေတီ နဝံ ကတွာ ဒိဂုမ္ဘစေတီယဿဿ ပမိုဘောဂည္ဍ စါဝိတံ။ ။ပုရာဏဆတ္တကာနေတွာ ပါဒင်္ဂသေလမတ္တ

(၅) ကေဏ္ဍုမသ္မိံ ဝ နိဓါပေသိ ဝိရကာလံ ဌိတာယ သော။ ။ဟိမဝန္တဿ ဂိရင်္ဂေ ဌိတဿ စေတီယဿဿ ရတနာမယဆတ္တဂ္ဂံ နိဌိတာ ရောပယိတွာန။ ။ ပဋိသောတံ အာဂန္တွာန မုနိရာမေကင်္ဂေ စ သက္ကရာဇေ ဇိနစက္ကေ အင်္ဂေ

(၆) က ရာမစမ္ဘကေ။ ။ဝိသာခါပုဏ္ဏမိယံ ဝသောရိဝါရေ သုမင်္ဂလေ မဟာသဘာယံ ကတွာနညာဏာတ်တ်ဖြင်ဦဝိမံ နါမံရတနာမယဆတ္တဂ္ဂံ အာရောပယိည္ဍ ကာရေသိ။ ။ဋ္ဌမိနါ ပုညကမ္မေန ဇိနေ္ဒါဟုတွာ အနာဂတေ မောဟာနိ

(၇) ဒ္ဒေ ဗဟူသတ္တေ မောဟာနိဒ္ဒါ ပဗောဓေတွာ။ သန္တိံ ပဏီတမစလံ သီဝံ အာဘယမစ္စုတံ အဇာတိမဇရံ ခေမံ တာရေမိ နဂရံ သုခံ။ ။ဋ္ဌတော ဟံ ယာဝ ဗုဒ္ဓတ္တံ မမ တေဇံ သုတေန စ မံပသေန ပလါယန္တု သဗ္ဗဝေရာ ဘဝေ ဘဝေ။ ။

(၈) ဋ္ဌတော ဟံ ယာဝ ဗုဒ္ဓတ္တံ မမ တေဇံ သုတေန စ မံ ပသေန အာဂစ္ဆန္တု သဗ္ဗလါဘာ ဘဝေ ဘဝေ။ ။သဗ္ဗေ သဒေ္ဒဝကာ လောကာ မာတာပိတာ ဒိညာတကာ လဘန္တု မေ သမံ ပုညံ ဟာဌတုဌ္ဌာ နုမောဒထ။ ။ဒါနံ ဒဒန္တု ယေ သဒ္ဓာ သမ္ပါရဇ္ဇ

(၉) န္တု သာသနံ သီရိဘောဂါ ပဝဍ္ဍန္တု သုခီ ဘဝန္တု ဇန္တုနော။ ။ အောင်ပန်ကြက်သရေ ရွှန်ရွှန်ဝေပိမ့် သရ်ေနှစ်ဆယ် စွန်ကယ်အမွန် တသိန်လွန် သး ကျိဒ္ဒန်ဆင့်ဆင့် တပ်ခွန်လွှင့်သိဝ့် ပည်ဖြင့်ကာလ နိမိတ်ရလျက် နန္ဒစသည့် ခု

(၁၀) နစ်မည်ဖြင့် မြင့်ရှည်တွက်ရေ တိုင်မွဲနေသး သရ်ေအပြး ထိုဝ်သည် မျးတွင် ရှေဖျးစွင့်စွင့် ခါချိန်သင့်ရှုယ် ပွင့်တ်မူကြ မြဟ္မဒေဝ ရှင်စဝ်စသည့် ရေထ တွက်ကိန် တသိန်နှစ်သောင် အပေါင်ငးထောင် မြတ်မာန်အောင်နို

(၁၁) က် ဘုန်ခေါင်အကျ် တိုဝ့်ရှင်တ်သည် မနေ်ဆွဆွ ဝိဇ္ဇတဖြင့် ဇုဒ္ဓသု

ယူ ပန်တ်မူရှယ် တူဘက်မရ နိူင်မမျှသင် မြတ်ဇှသဒ္ဓါ စေတနာဖြင့် မဟာဒါန ပေ လှူချရှယ် ရတ်မူသင် အောင်သူတကာ မြတ်မြတ်စွာတိုဝ် ဒေသနာမိန့်သံ

(၁၂) ဘိသေကံဖြင့် ခံတ်မူပြီး အစည်မှိုးမှ သဗ္ဗဘဒ္ဒ စသည်အနေ ကိုသချေ နိူက် ရောင်ဝေလူလူ သုမ်ဘုမ်သူတိုဝ် မှန်ကူသင်ကျစ် မျက်နစ်တန်ဆာ ဆင်ထိုက် ရာဖြင့် ပေါရာဏသကျ စသည့်ရှင်တ် ပွင့်စင်မြဲရှယ် ရေသ်တွက်ကိန် သုမ်

(၁၃) သိန်ရှစ်သောင် မြတ်ပေါင်ချနစ်ထောင် ငးမာန်အောင်တိုဝ် တန်ဆောင် နေလ ထွန်ဝင်ပသိုဝ်(လေါ)ကတမ်ခွန် အတန်တန်နိူက် အလွန်ကြိူက်မြဲ တိုဝ့်ရှင်တ် သည် ရှေသ်ကထက် ဆဆတက်ရှယ် နှစ်သက်အင်ရွှ မရောင့်

(၁၄) ရဲလျှင် ဖန်လဲမြွက်ချိ မြတ်ဝစိဖြင့် မဟိတလ မြေမျးဦးစွန် ဗေါဓိနန် နိူက် သုမ်ခန်လောက ဗိုရသာဓိ မုနိဘုန်ထင် ဖြစ်လိုချင်ဟု ကြည်ရွှင်ဆုယူ ပန်တ်မူ လျက် လှူရေစက်နှင့် သမြွက်ဟောဘ် တရးတ်ကိုဝ် က်ရ်ညွှတ်နူး တင်

(၁၅) ခွဲ့ဖူးမှ (သေလစ)သည် လေမည်အနေ ထိုဝ်သချေနိူက် တွက်ရေတံ ဆိပ် တကျိပ်နှစ်စင် တဏက်ရာအဦး မြတ်ဘုန်ထူးတိုဝ် ချိးကျူးဘဝက် ကျဲ့ဟန်တက် ရှယ် ပွင့်ဆက်စည်လါ မြတ်သုမ်ဖြာတွင် တိုဝ့်ချစ်ရှင်သည် သန့်

(၁၆) စင်ကြည်ပြူ ပေးလှူရွှင်လန် ပန်(သာ)မညာ ဘိသေကကိုဝ် ပန်ရသည် နောက် ကိုပးမှောက်တွင် ဒိပက်ရါ ထက်ဦးစွာဖြင့် မဂ်လါရောင်ညြိး ဘိသိက်ကြိးကိုဝ် အဖြိုးရေါက်အောင် ပေဆောင်မည်ခါ တိုဝ့်မြတ်စွာသည် အဂ်ါပုညာ

(၁၇) ပြည့်ဝုံမ်လှာရှယ် ကာယဝါစာ ပဏ္ဏနာဖြင့် သဒ္ဓါပြိုမောက် ရှင်တ်မှောက် ဝယ် နင်းလျှောက်တန်တး ခင်သောအးနှင့် စွန်စးကိုယ်သက် ကုသိုလ်စက်ကြောင် ဘဝက်ဗိဗိ နှို့သိနတ်လူ ထိန့်ရိုက်ဆုသး မှန်ကူမျက်ရှင် ဗိုပက်ရာ

(၁၈) မြတ်စွာဘုန်ထူး ဘိသိက် ကျူးရှယ် လက်ညဲခံရ ဗိသေသဖြင့် မြွက်ဟ သည့်နောက် ရှစ်ပးမှောက်ဝယ် ထပ်ချေါက်ဆင့်ဆင့် ဘိသိက်မြင့်မှ ကပ္ပတွက်ရေ တသိန်နေတွင် ပြောင်ဝေရွှန်ရွှန် တိုက်သုမ်ခန်ကို ပထွန်လင်

(၁၉) ရောင် မိးရှူထောင်သိုဝ့် ဘုန်ခေါင်အကျိ တုမမြဲသည် လ်ကစက္ခု သဗ္ဗ ညူဟု ပဒုမုတ္တရာ လက်ညဲစွာဖြင့်သဏ္ဍာပင်ထး(တ)ဘျိပ်ငးစင်မာန်အောင်မြင်သော်သုမ် ခွင်ဗိုမည် တိုဝ့်ဘုန်စည်ထည် မြတ်သည့်နှင်နှင် သုမ်ခွင်ဖလါက

(၂၀) ဗိုရထွတ်ထး ရှင်ချစ်မျးကို မျက်ဝးတွေ့မြဲ ကြူကြိုက်တ်ရှယ် လ်ကဗ နူ သဗ္ဗညူတိုဝ့် အတုမမြဲ ဘိသိက်ကျိကိုဝ် နှုတ်တ်တွတ်တွတ် ကြိမ်ကြိမ်ရွတ်လျက် သံ မြတ်သာဌ ဆင့်ကာပေသင် မမှေမိုက်မှောင် လင်လင်ပြောင်

(၂၁) သး ဘုန်ခေါင်အကျိ မြတ်ရှင်တ်ကိုဝ် ရေသ်တွက်ကိန် သချိာထိန်သင် ငးသိန်တသောင် အပေါင်နှစ်ထောင် ပြောင်ပြောင်စက်ရိပ် နှစ်ကျိပ်ချနစ် မြတ်ရှင်ချစ် ဝယ် သစ်သစ်ဆင့်လေါင် မြတ်ဆုတောင်ရှယ် အဟောင်စွင့်စွ

(၂၂) ငှ် ဘိသိက်မြင့်လျက် ယခင့်ကမ္ဘါ စည်တိုင်ထါမှ သချိာနှစ်ဆယ် ပြည့် လျှမ်ကြွယ်ရှယ် စွန် ကယ်(တသိန်) တွက်ကိန်လွန်မှ ထုံးဘဝနိူက် ပြည်မျးထွတ်ချာမ ဟာနဂရ ကဗိလတွင် ရာဇဝံသာ ဆက်ကာကာဖြင့် ချွယ်လါမျိုဘ် ဆက်တိုင်ပျိ

(၂၃) သား သုဒ္ဓေါဒန မွေဘာရာဇာ မါယာမိခင် တောင်နန်ရှင်၏ ဝမ်တွင်ဆယ်လ ကိန်ပြီးမှလျှင် မွေမြသင်ထုံ ပန်မျိုးဗုံသား ရဂုံသာမော အင်ကြင်တောတွင် လောကတမ်ခွန် မိးရှုလွန်မှ ယမန်ရှေခါ မင်မျုးစွာတို့ စံရာမထိုက် အောင်

(၂၄) မြိုက်ကြက်သရေ ရဝေထွန်ပြောင် နန်သုမ်ဆောင်နှိုက် အခေါင်မှနကင် သည်ရင်မျိုဘ် ဆက်တိုင်ဖျ်သည် ယသော်ဓရာ ရံမျုး(စွာ)နှင့် ချမ်သာရွှင်ဖြို နှစ်ဆယ် ကိုလျှင် မင်မျိုမတန် စည်စိမ်လွန်ကိုဝ် တဖန်မညောင် စံမြိုးနှောင်

(၂၅) မှ တောသိုဝ်ကြွလည် ဒုက္ကစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာလျှင် ဇေ့ရာတွင်နှိုက် သိထင်ပြက်ပြက် မ(ယွင်ကွက်)သား ဇိမ်မက်ငးပး နိမိတ်ကြီးရှယ် မိသောက်နေ့တွင် စုံစေ့အင်္ဂါ ဓမ္မတာဖြင့် သုဇာလျှ(ကမ်နိုဝ်)သစ်ဆွမ်ကို ငြိမ်ချမ်

(၂၆) ရေစ ထက်ဝယ်လှလျက် သတ္တသတ္တာ လုပ်ရေကာလျှင် မြိန်စွာလွေလှေ ဘုန်ပေ ဖြိုးမှ ထိုနေညတွင် စိမ်မြရဂုံ ပန်မျိုးဗုံသား ရိပ်မြုံပင်လျှည် ပန်ဥယာည်နှိုက် ဘွားစည်ခဏ တုတကွလျှင် မြေမှညွှန့်ညွှောက် ပေါ်

(၂၇) လှါယောက်သား ထက်ပြက်နတ်လူ သုမ်ဘုမ်သူတို့ ဆယ်ဆူလက်ရှက် ဥဲတင်ရွက်ရှယ် စုံမာဘ်(မြတ်)နို့ ရိုညွှတ်ကျိုလျက် ဂိုခိုဝန္ဒနာ ပြုထိုက်စွာသဝ် မဂ်လါအောင်မြေ လယ်ချက်ပွေနှိုက် ညွှန့်ဝေလန်လန် ပေါ်မိနန်သို့ နတ်ညွှန်လမ်မ ချိလေကြွသ်

(၂၈) သုဒ္ဓိယကြည်ဖြူ မြက်ဆုပ်လှူရှယ် အောင်သူမျုးမင် အောင်တပ်နင်မှ အောင်ခင်မြေရာ ပလ္လင်သာထက် မြစွာခိုင်လုံ ဓိဋ္ဌာန်ကုံလျက် ပြည့်စုံမည်ခါ မါရ်နတ်လါရှယ် လက်ယာလက်ဝဲ မိုထဲကောင်ကင် ရှေပြင်နောက်နေ မျုးမိုလ်ခြေ

(၂၉) နှင့် လွင့်လေခန့်နို့ စစ်မက်ထိုလည် မဗိုမြူမျ နေဝင်ညတွင် ခဏလွယ်ကူ အောင်တ်မူရှယ် ထိုညည့်နေ့တွင် ကုန်စင်ကိလေ ရန်လုပ်ကြွေလျက် နေအရုဏ်လါ ရောင်ခြည်ဖြာသ် သစ္စာလေတန် သဗ္ဗညာဏ်ကို မကျန်မကြွင် သိ

(၃၀) ထိုထွင်ရှယ် သုမ်ကွင်တိုက်ဘုံ အလုပ်စုံနှိုက် ကျိုဟုံအနှမ့် ဂုဏ်တ်ပျမ့်သ် ကြးလွှမ့်နတ်လူ ရိုညွှတ်မူဖြင့် ကြည်(ဖြူ)နှစ်သက် ဥဲတင်ရွက်သား ဘုန်ကြက်သရေ မြူတေလျှံဝင် တရးမင်၏ စက်ရင်ဖွေမှောက် ချိန်မရောက်ရှယ် တထောက်

(၃၁) ငံ့ထင့် ကြီတုံနှင့်လည် ရှင်ပင့်ကိုယ်တူ မခြးမူဖြင့် နောက်လူတကာ သတင်နာရှယ် အောင်ခြာ ပြည်မြတ် ထိုက်ကြလတ်ဟု ဘုန်ထွတ်မိန့်မြွက် ဗျာဒိတ်စက်ဖြင့် ခန့်တွက်ပိုင်ခြး ထးတ်မူအပ်သဝ် အလွှန်ထွန်ဝင်စည်ပင်လှစွာသဝ်

(၃၂) အမ့်ဘွယ်ရှစ်ပးနှင့် ပြည့်စုံစွာသဝ် သာသနာတ်အတွင်တမူလည့်ဖြစ်ထသဝ်၊ သာမျမစ္စာသခါ ကောသော အစရှိသဝ်ဂါထာနှင့်အညီ ရတုသုမ်(တန်) ဖျှဟန်ထူးဆန် နေသို့ထွန်သဝ် ဇွန်နိုသခင် ပြည်ရှင်မင်မြတ် မှူးမတ်နိုင်ဆက်

(၃၃) မိတ်ဆက်ခင်ပွန် မျုးလွန်ကျိကြ ခဲဟ်ကျုံမြောင် တန်ဆောင်ပြအို ပြည်ဖြိုနိုင်ငံ(ပ)တ်ရံပြည်ရွာ မိုလ်ပါဆင်မြင် လုပ်ရင်မြောက်မြး ဤသို့အားဖြင့် ထင်ရှားနှမ့်သိ ပြည်ကြီးအင်္ဂါလက္ခဏာတို့နှင့်လည်ပြည့်စုံစွာထသဝ် သုနာပရန္တ တမ္ဗဒိပ

(၃၄) ကမ္ဗောဇဟု စသည့်ဒွန်လိုင် ဆယ်ခြောက်တိုင်က ခွန်သဆက်ရာ မုတ္တာ မဏိ ဝေဠုရိယ ပဝါဠသီလါ သဲဝါ ရဇတ သုဝဏ္ဏ လောဟိတင်္ဂါ မသာရကန် မြတ်မွန်ဆယ်ဖြာ ရတနာအပေါင်တိုဝ့်၏တည်ရာစင်စစ်တမူလည့်ဖြစ်ထသဝ်

(၃၅) ကောင်မြတ်စုံမက် တောင်တလျက်လျှင် နှစ်သက်ရိုကျို မြတ်နိုတနာ ပြုအပ်စွာသဝ် သဗ္ဗညုဏ္ဏာက အဗ္ဗညုဏ္ဏာက ထိုဝ်မှုရတနာ ပြည့်စုံမ် ရါကြောင့် ရတနာပူရ ရွှေဝမြို့ကြီး ပြည့်များထီးဟု ဝေနီးမျက်နှာ ထင်စွာထွန်ပ

(၃၆) ကျပေါက်ပြာသဝ် ရာဇဌာနီ မင်နေပြည့်ကြီး ရွှေနန်ကြီးဝယ် ရွှေထီးရိပ်ပြု ဘွင့်တ်မူရှယ် ဇမ္ဗူဒိပ်ခွင် မြေအပြင်ထက် ထွန်ထင်လတ္တု ထီးပြုရာစင် ဆောင်ကုန်သဝ် မင်တို့ကိုဝ်ရွှေစက်တ်စုံအောက်(ရေါက်လါစေ၍)

(၃၇) ဘုန်တ်ပညာအာဏာ ....
အောင်သူတကာတိုဝ့်၏အထွတ်ဖြစ်သဝ် ဘုရးသခင်သာသနါတ်မြတ် (ကိုမရေ) မတွက်နိုင် များမြတ်စွာဖြည့်ဆောင်တ်မူသ်လည်............

Reverse face.

(၁) ဘုရးအဖြစ်သိုဝ့်ရေါက်တ်မူရှယ် ၄၉ ရက်စေ့ဝယ် ခပ်သိမ်ကုန်သဝ်နတ်လူတိုဝ့်၏ ကိုကွယ်ဆုယူရာ(ဖြစ်စိမ့်သဝ်)၌ါ (တဖုဿ)ဘလ္လိကကုန်သည်ညီအစ်ကိုအား ပေအပ်တ်မူသဝ်(ဆံ)တ်မြတ်နှင့်

(၂) (အ)ကွဲဒုဆူသဝ်ဘုရးသခင်၏ ပရိဘောဂဓေတီကိုဝ် တည့်ထးထာပနာသဝ် ဆံတ်ရှင်စေတီအား ထူးပြးကြီးကျယ်(ဆန်းကြယ်စွာဘန်ရှယ် ငါသံာ)ဩမြင့်ရအမ္ဗဟု ကြီတ်မူလျှင် ဘုန်တ်စီရင် မြေ(င)လျှင်သည်

(၃) (ဟူ)ပ်သဝ်အား သိကြးနတ်တိုဝ့်မစသဖြင့် အလိုတ်ပြည့် ရသဝ်ဘုန်တ်မြတ်နှင့်ပြည့်စုံမ်တ်မူထသဝ်။ ။ကလေ တိန်ညင် (ယဝ် ထီးလင်) စလင် စကု စသဝ်ပြည်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရါ သုနာပရန္တတိုင်။ဥဒေတရစ် ပန်တော်

(၄) (စသ) ဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏ တည့်ရာ သီရိခေတ္တရာ မတိုင်။ ကုသိမ် ရောင်မြမုတ္တမ ပဲကူ စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရါ ရါမညတိုင်။ ဒွါ(ရါ)ဝတီ ယိုတယး ကမန့်ပိုက် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာအယုဇ္ဈယတိုင်။ဇင်မ

(၅) (ယ် လ)ပုန်ပြည့် (အန့်) စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာဟရိပုည္စတိုင်။စန္ဒပူရီ စမ့္ပါပါသက် မိုင်လုံ စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာလဝရဋ္ဌတိုင်။ ကျိုင်တုံ ကျိုင်ခေါင် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာခေမာဝရတိုင်။ကျိုင်ရုံ

(၆) (မိုင်း)စဲ့ စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာဇောတိနဂရတိုင်။ မိုနဲ ညောင်ရွှေသီပဝ် မိုမိတ် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရါကမ္ဗောဇတိုင်။မိုကုပ် ကျတ်ပြင် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရါမဟီသကတိုင် ပန့်မ် ကောင်စင် စသဝ်

(၇) (ပြည့်)ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာစိန်တိုင်။မိုကောင် မိုညှင် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာအာဠဝီတိုင်။ ကသည့် မွေယင် စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာမဏိပူရတိုင်။ ဇေယျဝတီ ကေတုမတီ စသဝ်ပြည့်ကြီးတိုဝ့်၏တည့်ရာဇေယ

(၈) (ဝန္တ)နတိုင်။ ပုဂံ မြင်စိုင် ပင်ယ အင်ဝ စသဝ်ပြည်ကြီးတိုင့်၏တည်ရာ ထမ္ဘဒီပ တိုင်တည်ဟူသဝ် တိုင်ကြီး တဆယ်ခြောက်တိုင် တိုင့်၏ သခင် အ ပြည် ပြည် ထောင်သဝ်ထီး ဆောင်မင်တိုဝ်၏သခင် ရွှေတွင် ငွေတွင် ပတ္တမြားတွဲ

(၉) (သခင်) ဟံဆင်ဖြူရတနာ စသဝ်မျိုးစွာသဝ်ဆင်ဖြူသခင်ဖြစ်တ်မူသဝ် ဘုန်တ်အလွှန်ကြီးမြတ်တ်မူလှသဝ် ဆင်ဖြူသခင် အသျှင်ဘဝ ၅င်မင်တရားကြီးသည် အလုပ်စုံပ်ပြီးပြေသဝ် အဝန်အားဖြင့် သံတောင် ၉ဝဝ်ရှိသဝ်

(၁၀) (အချ)င်၂၂၅ ရပ်တ်၁ဂဝ်ိ၇ရှိသဝ် ဆံတ်၅င်စေတီတ်အား ရွှေဝင်အတိမ္ဗပ် မံရုယ် ရွှေထီးရတနာတင်လှူတ်မူအနွံ့သဝ်၄ါ မျိုးစွာသဝ်ကြည့်ရေတပ်ပေါင်၅စ်ဆယ် တွင် ဟံဆင်ဖြူရတနာ

(၁၁) (စသဝ်) ဝီးတ်ပေါက် ဟိုင်ဟံ တည်တ်ံ ဆင်ဖြူ ဆင်နို့နှင့်အကွ ပတ် ယတ် ပြည့်ရပ်သဝ် ဆင်တ်ပေါက်မ ၁၆ဝဝ အတိုင်ဒိ၇ဒ်ရှိသဝ်နတ်သယာည်ပျံအ မည့်ရှိသဝ်မြင်တ်နှင့်အကွစီးတ်မြင်ငါး

(၁၂) (ရာ) နောက်တ်ပါသဝ်မြင်စီးသူရဲနှင့်အကွ မြင်၂ဝဝဝဝကျိ စသဝ်မျိုး စွာသဝ် စစ်အင်္ဂါ၄ပါးစီစည်ခင်ကျင်ရုယ် အပြည်ပြည်ထောင်သဝ် ထီးဆောင်စော် ဖွားမြို့စးတိုင့်ကိုဝ်နောက်တ်သိုင့်ထိုက်

(၁၃) စေသဖြင့် မြတ်မြင့်မျိုဝ်မည် ဂုဏ်အင်္ဂါညီညွတ်သဝ် အဂ္ဂမဟာသေနာ ပတိ အတွင်သေနာပတိ ပြည်ကြီးစွယ်သွား မှူးမျုးမတ်ရာ ဗိုလ်ပါသူရဲ သူခက်တည် ဟူသဝ်အမဗ္ဗဗလ။ညာတိဗလတည်

(၁၄) ဟူသဝ် သးတ် ညီတ် ဆွေတ် မျိုဝ့်တ် မင်မိဖုရး မောင်မမိသံ ခြွေရံကြီး ကျယ်စွာ မဟာသုဒဿနမြို့မှ ရုဋ္ဌာမဏိစေတီတ်အား ပုဇ္ဇသွားသဝ်သိကြားနတ်မင် ၏တင့်တယ်ခြင်ကဲ့သိုင့် အလွှန်တင့်တယ်စွါ

(၁၅) ရတနာပူရရွှေဝမြို့တ်ကြီးမှ သက္ကရာဇ်၁၁၃၉ခု ပြာသိုလဆန်ဂံ ၁ နေ့ အ လွှန်လျှင်ဆန်ကြွယ်လှသဝ် ရတနာရွှေဘောင်တ်ကြီးဝယ် မင်ခမ်စုံပ်နှင့်အကွရတနာ ထီးဖြူတ်၄စင်ဗိုက်လျှက် အရံရွှေလှေ

(၁၆) ရွှေထော်င် လှော်ကား ထက်သင် ကူရှပ် သမ္ဗန် သက္ကဒန် ရဲလှေ ဇလါး (လါ)ကပင် ကြီး ငယ်သားရဲရုပ်ဖှောစသဝ်မျိုးစွာသဝ် ရွှေလှေ ရွှေဘောင် အသိန်နှစ် သီမကများလှသဝ် ဆင်မြင်ဗိုလ်ပါအပေါင်နှင့်ချီတ်မူရုယ်

(၁၇) ကွန်တ်ထောက်စံတ်မူတိုင် ပွဲတ်သဘင်စုံပ်ခံတ်မူသည့် လံ ကောင်ပြာသို လပြည့်ကျို ဂံ ၂နေ့ပြည်မြို့သိုင့်ရေါက်တ်မူရုယ် နဝင်ချောင်ဥ သောင်ကြီးကွန်နန်တ် တွင် စံတ်မူသည်။ ။ဘုရးသခင်သည်၅စ်ဝါမြေဒံ

(၁၈) က်ဝယ် သုနာပရန္တတိုင် ဝါနိဇ္ဇဂါမကုန်သည်တိုင့်ဆောက်လှူသဝ်နံ့သာ ကျောင်တ်သိုင့် ကြွရောက်တ်မူသဝ်အခါ မြန့်တိုင်သူတို့မှစရုယ် နတ်လူအ(ပေါင်ကို) ကွယ်စိမ့်၄ါ နမ္မဒါမြစ်နးဝယ် စက်တ်ရာ၂ဆူ

(၁၉) ချထားတ်မူပြီး။ရွှေစက်စုံမြတ်ဘဝါးတ်ဦးလှည့်ရှယ် ကြွရောက်တ်မူလျှင် ဗျာဒိတ်တ်မြတ်ကြားရာ ဘဝါးဦးတောင်ထိပ်ထက် ရှေဘောထောင်တ်တိုဝ့်တည်ထးသဝ် စေတီသည် ထာဝရ

(၂၀) (ပ)မါဏာမရှိသည်ကိုဝ် မြင်တ်မူရှယ် သာသနာတ်ငးထောင်ဇေ့အောင် တည်ရှယ် ခပ်သိမ်ကုန်သဝ် သူတိုဝ့်အစည်ကိုကွယ်ရာဥဒါန်ကျေဖူးမေါ်ကွန်ထွန်စိမ့် သည်ဟု

(၂၁) (ကြိ)တော်မူလျှင် သာသနာတော်စောင့်သောနတ် သိကြားနတ်တိုဝ့် သည်ကြည့်ရှုမစ ညီညာရသော ဘုန်တော် မြတ်အားဖြင့် အလိုတော် အတိုင် ပြည့်ရ သောအား သိကြားနတ်

(၂၂) (တို)ဝ့်ဘန်ဆောင်ပိုဝ့်ရသော ဒိဂုံဆံတော်ရှင်ထီးတော်ပရိဘောဂနှင့်အ ကွ သာရီရိကရုပ်တုစေတီ ဓာတ်တော်မွေတော်မြတ်များစွာထာပနာရှယ် သာသနာ ငါးထောဝ်

(၂၃) (တ)ည်စိမ့်သော၌ တခဲနက်ကြီးစွာသောကျော်ာက်တောင်ကိုဝ်စနစ်စေ ရှယ် သာသနာတ်နှစ်ထောင် သုမ်ရာ တဆယ် ရှစ်နှစ် သက္ကရါဇ်၁၁၃၆ခုတပိုဝ့်တွဲလ ဆန်ကိုရက်

(၂၄) (ဗုဒ္ဓ)ဟူးနေ့အချင်သံ ၁၆၅ဟိသောစေတီတော်ကိုဝ် ရတနာရွှေအုတ် ငွေအုတ် မိကြိုဝ်အုတ်တိုဝ့်ဖြင့်စရှယ်တည်လုပ်စေရှယ် များစွာသောထာပနာတိုက် တော်ကြီး

(၂၅) (ဝ)ယ် သိရိမွှာသောကမင်သည်စေတီ ၈၄၀၀၀ ကိုဝ်တည်သောအခါ ကယ့်သိုဝ့် လံကောင်တပိုဝ့်တွဲလပြည့်ကျော်တရက်ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ညလေချက်တီးကျော် တွင် လ

(၂၆) (နှ)တ်သားကိုဝ် ရာဟုမည်သောအသူရိန်နတ်သားသည် ဖွဲ့ဘမ်ရှယ် ဘေမှလွတ်သောအခါတွင် မျးမြတ်လှစွာသဝ်ရွှေရုပ်တုငွေရုပ်တုရွှေစေတီငွေစေတီမွေ တော်ဓာတ်တ်

(၂၇) (အ)သူသူများမြတ်စွာ မဟာဗောဓိသတ္တ၌ါနနှင့်အကွ ထာပနာရှယ် များစွာသော အလုမ်အရင် မင်မိဖုရး မင်သား မင်သမီး ညီတော် သားတ် ဆွေတ် မျိုးတော် မှူးမတ်

(၂၈) ဗိုလ်ပါတိုဝ့်နှင့်အကွ ဘူးမြင် ပဇော်တ်မူသော ညာဏ်တော်မြင်ဦး ကမ္ဘည်တပ်တော်မူသောစေတီတော်သည် တပိုဝ်တွဲလပြည့်ကျော်ခုနစ်ရက်နေ့အလုမ် ရုံမ်ပြီး

(၂၉) သည် တပိုဝ်တွဲလပြည့်ကျော်ရှစ်ရက်နေ့ပြည်မြိုဝ့်မှချီတ်မူရှယ် တပေါင် လပြည့်ဗုဒ္ဓဟူနေ့ ဒိ ဂုံဆံတ်ရှင်စေတီတ်မြတ်အား ရွှေတီးရတနါတင်လှူတ်မူသည် ရွှေ

(၃၀) စင်အတိမ္ပမ်ဖ်တော်မူသည့် ရောက်စံတော်မူသည်မှစရှယ် သက္ကရါဇ် ၁၁၃၇ခု တန်ခူးလပြည့်ကျော်နှစ်ရက်နေ့တိုင် ကြီးစွာသောပွဲသဘင်စုံမ်ပူဇော်တော် မူရှယ် အလှူ

(၃၁) ကြီးကိုင်ပေတော်မူဖြီးလျှင် ရွှေစက်တော်မြတ်ပြန်လှည့်ချိတ်မှုရှယ်သက္ကရာဇ်၁၁၃၇ခုကဆုန်လဆန်၇စ်ရက်နေ့ပြည်မြို့သို့ရောက်စံတော်မူသည်။ လံကောင်ကဆုန်

(၃၂) လပြည့်စနေနေ့ညည့်နှစ်ချက်တီးကျော်အခါတော်တွင် ရွှေထီးတင်တော်မူသည် ရွှေစင်အတိမ္ပမ်မံတော်မူသည် ဆရာတော်မြတ်နှင့်အကျွမ်းများစွာသောသာသနာတော်တို့အား

(၃၃) ဆွမ်ဘောဇဉ်ပရိက္ခရာ အသုံးအဆောင်များစွာလှူတ်မူသည် (ပွဲသဘင်ပု)ဇွန်တော် (မူသည်) ။ထိုသို့မြတ်ဖွစွာသဝ်ဤကောင်းမှုတ်ကြောင့်ပညာဝိကာဘုရားသဗ္ဗညူဆုကိုဝ်ဖြည့်ရမ်၍

(၃၄) ခပ်သိမ်.... .... , ...အားတရေးတည်ဟူသဝ်မြိန်မြတ်.... ....သမ္ဗါသမ္ဗုဒ္ဓ အဖြစ်သို့မရောက်မီဘဝဆက်တိုင်လူဖြစ်သ်လည်လူတ ....

(၃၅) .... ကဲသိုဝ်လူမင်နတ်မင်အဖြစ်ကိုဝ်ရတ်မူစေသဝ်။ ဤကောင်းမှုအဘိုကိုလည်

(၃၆) .... ဖွာသဝ်သာသနာဒါယကာလ.... ....

(၃၇) .... အကျွအနန္တဝ ....

THE PÔ: Û: DAUNG INSCRIPTION OF SINBYÛYIN, 1774, A.D

OBVERSE FACE OF THE STONE

TAW SEIN KO.

SCALE ABOUT ·31.

W. GRIGGS, PHOTO-LITH.

REVERSE FACE OF THE STONE.

action within the memory of man, a circumstance, on the grounds mentioned, extremely improbable. The occurrence, on the summit, of the common brakes, and doubtless of other plants of temperate regions, renders it probable that the close of the glacial period found its surface in a fit state to support vegetation."

Line 3. — The Jinachakka or Anno Buddhæ, corresponding to the year of **Sakkarâj** or **vulgar era,** is indicated throughout the inscription by mnemonic words used in astrology. The method of expressing numerals by means of words is also a South-Indian practice, which is fully described at pages 57—59 of Burnell's *Elements of South-Indian Palæography*. It may be noted that the Burmans reckon their Era of Religion from 544 B. C., the year, according to them of the *parinirvâṇa* of Gautama Buddha.

Line 4. — The Digumpachêti of the Pâḷi appears to be a translation of the **Dagôn Chêti,** now called the **Shwê Dagôn**[23] the celebrated pagoda of Rangoon. The correct appellation should be **Tikumbhachêti** according to pages 16-17 of Forchhammer's *Notes on the Early History and Geography of British Burma. I., The Shwê Dagôn Pagoda.*

Reverse Face.

Line 2. — It is the belief of the Buddhists of Burma that the Shwê Dagôn Pagoda contains the relics of the four successive Buddhas of this Bhaddakappa, namely, the water strainer of Kakusandha, the bathing-robe of Kôṇâgamana, the staff of Kassapa, and eight hairs of Gautama.

Lines 3 — 8. — The division of the Burmese Empire under S'inbyûyin into sixteen states or provinces is interesting, as it illustrates the substitution of classical names of India for native appellations. See Appendix **B** to Yule's *Mission to Ava* for similar classification effected during the reign of Dâlun Mindayâ in 1636 A. D.[24]

Line 7. — **Kabêmwêyin** is the Burmese appellation for **Maṇipur.** Sir Arthur Phayre derives **Mwêyin** from Morañga or Moriya, and identifies it with the Kubô Valley in the Upper Chindwin District (*Journal of the Asiatic Society, Bengal*, Vol. XXXIII. page 15). In the *Mahâyâzawin* it is stated that Dhajarâjâ, a king of the Sakya race, settled here, after his expulsion from Northern India about the middle of the 6th century B C. Upper Pagân was built by him. He married Nâgachhinna, the Queen of Bhinnaka, the last of the Tagaung kings, who, on his expulsion by the Tâtârs, fled to Malè and died there. On the destruction of the Tagaung dynasty the people were divided into three divisions and one emigrated to the Shân States; the second to the country of the Pyûs and Kânrâns, over which Muduchitta, son of Kânrâjâgyî, had formerly ruled as king; and the third remained at Malè with Nâgachhinna. **The finding among the ruins of Tagaung of terra cotta tablets, bearing Sanskṛit legends,** affords some corroboration to the statement of the native historians that, long before Anôrat'âzô's conquest of Datôn in the 11th century A. D., **successive waves of emigration from Gangetic India had passed through Maṇipûr to the Upper Valley of the Irrawaddy, and that these emigrants brought with them letters, religion and other elements of civilization.**

Line 8. — **Jêyavaḍḍhana** is the classical name of the ancient kingdom of **Toungoo** (Taung-ngû).

Line 9. — The Hàn S'inbyû, or the white elephant called Hàn, was one of the animals, from the possession of which King S'inbyûyin (Lord of the White Elephant) derived the title, by which he is known in history.

Line 11. — The charger called the Nàtbayinbyàn, which is described, in the language of exaggeration, as being 4 *taungs*, 2 *maiks*, and 4 *letbits*, or nearly 22 hands high, appears to be an animal presented by foreigners. A Burman pony rarely exceeds 13 hands.

[23] [As a contribution to the orthography of this word I may note that a French traveller of 1786 calls it 'la pagoda de Digon.' See *Taung-Pao*, Vol. II, p. 397 ff. Forchhammer's conclusions are, I think wrong At any rate they are not actually supported by any authoritative document I have yet seen — ED]

[24] [Mindôn named some of the quarters of Mandalay by Pâḷi names.—ED]

Line 15.—**Ratanâpûra**, is the classical name of **(Ava)** Awâ or Iâwâ, or Shwê Wâ, 'the golden entrance,' as it is called in the language of poetry and song. It was founded by Þadômiubyâ in 1364 A. D., its site being selected for its strategic position at the confluence of the Myi(t)ngè and Irrawaddy rivers, and for the swampy nature of the ground on its open face. Ava was the capital of Burma Proper for nearly five centuries. It witnessed the Chinese and Shân invasions, the desperate struggle for supremacy between the Burmans and the Talaings, and lastly a British army advance within four marches and dictate its own terms to Bâgyîdò at Yàndabô. Through its antiquity as the capital of Burma, it is better known among the neighbouring nations than Shwêbô, Sagaing, Amarapûra, or Mandalay. Even to this day, the seat of the Burmese Government is known to the Chinese as Awâ, and the Shâns call the Burmese king 'Khun hò khâm Âwà,' the Lord of the golden palace of Ava.

Line 17.—The sand-bank at the mouth of the Nawinchaung, where S'inbyûyin took up his temporary residence, may be seen to this day.

Line 18.—Mrànotaing: **means the country of the Myàn.** Sir Arthur Phayre derives **Mrànmà** from Brahmâ (see page 2 of his *History of Burma*). The exact derivation and meaning of the designation, by which the Burmans are known, have not yet been settled. **The term Mrànmà is not met with in Burmese history till the First Century A. D.** In Marco Polo's *Travels*, **Burma is referred to as the kingdom of Mien.** The Burmans are known among the Chinese as the Mien, and among the Shâns as the Mân, the same appellation by which the Mongols are known among the Chinese. In the accounts of Burma written **in Pâḷi the country is known as Marammadêsa.** If Sir Arthur Phayre's derivation is correct, it is difficult to justify the action of the learned priests of the 14th and 15th centuries in making use of the barbarous appellation Maramma in lithic inscriptions as well as in literary works, while they had the familiar term Brahmâ for their national designation.[25]

The various theories on the subject are thus summarized in the *British Burma Gazetteer* (Volume I. pages 141—142).

"The name by which the Burmans call themselves is Myàmmà or Mràmmà, commonly pronounced Byàmmâ or Bam-mâ (Bamâ). Mr. Hodgson appears to conclude that the appellation can be traced to the native name for 'man': Sir Arthur Phayre that it is derived from Brahmâ, signifying 'celestial beings,' and was not adopted till after the introduction of Buddhism and after several tribes had been united under one chief: and Bishop Bigandet that it is another form, or a corruption, of Mien, a name the Burmans brought with them from the Central Asian plateau."

Line 32.—The Royal Preceptor was the Atulâ Sayâdò, whose full title was Mahâtulayasadhammarâjaguru. He was the Þâþanâbaing or Buddhist Archbishop, appointed by Alaungp'ayâ, when the latter became king. The Sayâdò retained his office throughout the reign of five kings, and was removed by Bôdòp'ayâ for his schismatic doctrines.

[25] [A French traveller living in Rangoon (1786-7) called the Burmese as distinguished from the Peguans, 'les Bramas.' See *Taung-Pao*, Vol. I. '*Les Français en Birmanie au XVIIIe Siècle*,' *passim*. Quirini, *Vita di Monsignor Percoto*, Udine, 1781, uses the words Barma and Barmani throughout his curious book.—Ed.]

3140